

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЮРИДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ

УДК 004. 043

Світлана Миколаївна ВИГАНЯЙЛО,

доцент кафедри соціально-економічних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат економічних наук

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5350-0728>

НАПРЯМКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЮРИДИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

В останні роки комп'ютерні технології та Інтернет максимально глибоко проникли в усі сфери життя сучасної людини, що змушує задуматися про те, як регулювати нові відносини у суспільстві. Це завдання покладається на юриста зі знанням інформаційних технологій, що можна трактувати як нову галузь юриспруденції – ІТ-право.

Що повинен вивчати юрист майбутнього? При підготовці спеціаліста слід об'єднати самі різні теми: інформаційні технології, інформаційне забезпечення професійної діяльності, договірне право; право інтелектуальної власності; оподаткування; міжнародні правовідносини.

ІТ-юрист зі знанням інформаційних технологій може застосувати їх у таких напрямках:

У компанії, що спеціалізується на захисті права інтелектуальної власності. Програмні продукти, бази даних, різні сервіси – це такі ж об'єкти права, як і твори мистецтва, технічні винаходи і т. д. Вони можуть бути предметом посягання з боку зловмисників, а значить, потребують захисту (наприклад, патентування).

У комерційній ІТ-фірмі, оскільки в цій галузі щодня опрацьовується велика кількість міжнародних контрактів, і допомога досвідченого професіонала в їх супроводі не просто потрібна, а необхідна.

У галузі електронної комерції (Інтернет-магазини). Це окрема категорія споживачів юридичних послуг, яка в останні роки розвивається більш, ніж активно. Практично кожна поважаючи себе торгова або виробнича компанія має представництво в Інтернеті, а багато хто взагалі веде свою діяльність тільки через всесвітню павутину.

В адвокатському об'єднанні. Адвокат зі знанням ІТ – це фахівець, послуги якого сьогодні дуже затребувані, зокрема через зростання кіберзлочинності. У функції фахівця входить представництво інтересів і захист прав клієнта під час кримінального провадження у цій складній категорії справ. В Україні на даний момент в сфері ІТ-бізнесу працює більше 16 000 компаній, правовий супровід діяльності яких здійснює всього близько 40 юридичних фірм.

Виникає питання: які можливості надають сучасні інформаційні технології юристу? Тут можна надати декілька відповідей.

По-перше, швидке отримання інформації через Інтернет, зручність створення і редагування документів в електронному вигляді, застосування баз даних і систем електронного документообігу.

По-друге, існує спеціалізоване ПЗ, яке розроблене спеціально для юристів. Це довідкові правові системи, які фактично зробили революцію та докорінно змінили методи роботи з законодавством, а також значно розширили можливості для його аналізу (1, с. 13).

Наразі за кордоном однією з найбільш затребуваних сфер у правознавстві є використання інформаційних технологій та юридична практика у розвитку сегменту ІТ. Напрямки розвитку на міжнародному ринку, на думку провідних експертів світу, лежать в площині: інтернет речей, питання кібератак, інформаційної безпеки, кібербезпеки, штучного інтелекту, електронних правових конструкцій, захисту комерційної таємниці та ІТ безпеки, підтримки електронних платіжних систем, фінансових технологій, регулювання діяльності блокчейн компаній, та інше. В Європі активно йде дискусія на предмет, які зобов'язання мають платформи, на яких порушуються ІР, і водночас, збільшується тенденція накладання відповідальності на платформи (Youtube, The Pirate Bay).

У цілому технології дають можливість автоматизувати багато функцій юристів. Розберемо декілька підходів організації роботи юриста:

1) Розумний офіс. Можливість налаштувати роботу юридичної фірми у формі Smart office. Таким чином, співробітники фірми можуть самостійно розподіляти час для роботи, при цьому робота контролюється і повинна бути зроблена вчасно. Для комунікації використовуються всі можливі сервіси: відео, Google-додатки, а всі внутрішні питання, пов'язані з документообігом, менеджментом, допомагає вирішити сервер-система Terrasoft.

2) Онлайн-юстиція без чиновників. Головна мета цієї ініціативи є переведення комунікацій з громадськістю у сфері юстиції в онлайн-режим. Передбачає електронну реєстрацію публічних організацій та ЗМІ, систему видачі документів через онлайн-запит, можлива онлайн-перевірка наявності виконавського виробництва та перевірка стадії його виконання; внесення змін в режимі он-лайн; он-лайн-реєстрація бізнесу.

3) Додатки в допомогу. Docket alarm – пошук позовів, надсилання повідомлення на будь-якому пристрої, аналіз останніх наслідків справ; Littler, Priori Legal – на цих платформах можна підібрати найбільш відповідних юристів для вирішення конкретної ситуації.

Аналізуючи основні тенденції впровадження інформаційних технологій в юридичній діяльності, неважко зрозуміти, що використання інформаційних технологій створює значні можливості для організаційного розвитку та підвищення ефективності робочого процесу.

Список бібліографічних посилань:

1. Співаковський О. В., Шерман М. І., Стратонов В. М., Лапінський В. В. Інформаційні технології в юридичній діяльності: базовий курс: [навчальний посібник]. – Херсон: ХДУ, 2012. С. 220